

Geadresseerden
(zie bijlage)

Den Haag
23 september 2005

Ons kenmerk
BVE/I&I/2005/40388

Onderwerp
Consultatie Europees kwalificatieraamwerk

Geachte mevrouw, mijnheer,

Via deze brief wil ik, mede namens staatssecretaris Rutte, uw organisatie uitnodigen een reactie te geven op het voorstel van de Europese Commissie voor een Europees kwalificatieraamwerk (European Qualifications Framework, EQF).

Dit voorstel is, in opdracht van de Europese Commissie, door deskundigen ontwikkeld en recent aan de overheden van de EU-lidstaten aangeboden met het verzoek een nationale consultatie te organiseren.

De belangrijkste doelstellingen van het EQF zijn het bevorderen van mobiliteit op de (Europese) arbeidsmarkt en het stimuleren van deelname aan leeractiviteiten (leven lang leren) op het niveau van de individuele burger. Het EQF richt zich op leerresultaten en beoogt daarmee een brugfunctie te vervullen tussen de verschillende onderwijssystemen van de EU-lidstaten en tussen formeel en informeel leren.

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat het EQF in de plaats treedt van bestaande (inter)nationale uitgangspunten voor kwaliteitszorg of indelingen van niveaus van kwalificaties, zoals de bestaande eindtermen voor het voortgezet onderwijs, de kwalificatiestructuur voor het middelbaar beroepsonderwijs en de uitgangspunten voor het overkoepelend raamwerk voor kwalificaties in het hoger onderwijs die in Bologna-verband zijn aangenomen.

Op nationaal niveau is het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verantwoordelijk voor de consultatie, in samenspraak met de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. CINOP is gevraagd het consultatieproces te coördineren.

Als leidraad voor de consultatie heeft de Europese Commissie vragen opgesteld. Deze vindt u op pagina 6 van het bijgaande consultatiedocument. U bent uitgenodigd op één of meer vragen te reageren.

Persoonlijk hecht ik sterk aan de waarde die Europa voor de individuele burger kan bieden en vraag u daarom in uw reactie ook te beoordelen of het voorgestelde EQF (en daarop te baseren instrumenten) ook daadwerkelijk van betekenis kan zijn voor de individuele burger.

Ook al is het bijgevoegde document in het Engels gesteld¹, u kunt natuurlijk in het Nederlands antwoorden. Uw schriftelijke reactie op het voorstel voor het Europees kwalificatieraamwerk kunt u **tot uiterlijk 14 november 2005** sturen naar:

Nationale Consultatie EQF
p/a CINOP
Mariëlle Leerintveld
Postbus 1585
5200 BP 's-Hertogenbosch
(e-mail: mleerintveld@cinop.nl)

Ik doe u dit verzoek vanuit uw betrokkenheid bij het onderwijs (VO, BVE en HO inclusief het niet-bekostigd onderwijs), bij de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, bij validering, kwaliteitsborging of accreditatie, bij erkenning van verworven competenties of bij Europese afstemming op deze terreinen.

Ter toelichting op mijn bovenstaande verzoek treft u in deze brief achtereenvolgens aan:

1. informatie over het consultatieproces;
2. een korte toelichting op het Europees kwalificatieraamwerk;
3. een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst.

1. Informatie over het consultatieproces

De consultatie van het Europees kwalificatieraamwerk loopt op verzoek van de Europese Commissie tot medio december 2005. Op Europees niveau worden beleidsmakers, Europese sociale partners, brancheorganisaties en experts gevraagd om hun reactie. Daarnaast kunnen via de virtual communities van Cedefop (over onder andere 'sectoral approaches to lifelong learning', 'non-formal and informal learning' en 'transparency in VET') reacties op het voorgestelde raamwerk gegeven worden². Verder vinden er internationale seminars plaats.

Voorts heeft de Europese Commissie alle lidstaten verzocht een nationale consultatie te organiseren over het EQF en daarbij onder andere onderwijsinstellingen, sociale partners, deskundigen, sectoren en organen die verantwoordelijk zijn voor het opstellen en toetsen van landelijke kwalificaties te betrekken. Het document dat de Europese Commissie heeft opgesteld, vormt de basis voor de nationale consultatie.

1 een Duitse en Franse versie is beschikbaar via http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/et_2010_en.html. Op deze webpagina vindt u tevens informatie over het Europese samenwerkingsproces op het gebied van het beroepsonderwijs van de laatste jaren.

2 De virtual communities zijn voor iedereen toegankelijk en te bereiken via www.communities.trainingvillage.gr

Naast deze schriftelijke uitnodiging tot reageren, bestaat het consultatieproces uit de volgende onderdelen:

- Er worden in oktober 2005 twee landelijke informatiebijeenkomsten georganiseerd over het EQF. Behalve meer informatie over het EQF worden ook enkele voorbeelden gegeven van internationale uitwisseling van kwalificaties die door het EQF in de toekomst ondersteund kunnen worden.
- Tevens worden twee expertbijeenkomsten gehouden waarop de descriptoren van de verschillende niveaus van het EQF meer gedetailleerd besproken worden en hun relatie tot de bestaande kwalificatieniveaus in Nederland wordt bekeken.
- Op bestuurlijk niveau staat het EQF op de agenda van het komende reguliere halfjaarlijks overleg van de staatssecretaris Onderwijs en mij met vertegenwoordigers van het beroeps- en hoger onderwijs.

In de bijlagen is een verzendlijst opgenomen van alle organisaties die deze brief hebben gekregen. Eind november 2005 worden alle ontvangen reacties gebundeld en worden deze samengevat in een hoofdlijnenrapport. Samen met de uitkomsten van onder andere de expertbijeenkomsten is dit de basis voor mijn reactie aan de Europese Commissie. Van de resultaten van de nationale consultatieronde ontvangt u eind dit jaar een exemplaar.

2. Korte toelichting op het voorstel voor een Europees kwalificatieraamwerk

In 2000 hebben de Europese regeringsleiders afspraken gemaakt over de versterking van de Europese economie (Lissabon doelstellingen). Mede ter uitwerking hiervan hebben in 2002 de Europese ministers van Onderwijs afspraken gemaakt over versterking van het beroepsonderwijs in Europa (Kopenhagen verklaring). Eén van de afspraken betreft het stimuleren van de transparantie, overdraagbaarheid en erkenning van (beroeps)kwalificaties tussen Europese landen door het uitwerken van gemeenschappelijke referentie niveaus. In 2004 hebben de ministers van Onderwijs deze afspraak in het Maastricht Communiqué over toekomstige prioriteiten voor intensievere Europese samenwerking in het beroepsonderwijs bekrachtigd. Afsproken is o.a. prioriteit te geven aan de totstandkoming van een open en flexibel Europees kwalificatieraamwerk dat zowel voor het beroepsonderwijs als voor het algemeen (secundair en hoger) onderwijs alsmede informeel en non-formeel leren en de arbeidsmarkt een gemeenschappelijke referentie biedt om de erkenning en overdraagbaarheid van kwalificaties te bevorderen waarbij wordt uitgegaan van leerresultaten. Het raamwerk wordt op basis van vrijwilligheid en wederzijds vertrouwen door partijen in Europa toegepast (dus niet dwingend door de EU via regelgeving).

Tevens is in Maastricht afgesproken dat dit raamwerk rekening houdt met de descriptoren die aangenomen zijn in het kader van het Bologna-proces voor het hoger onderwijs.

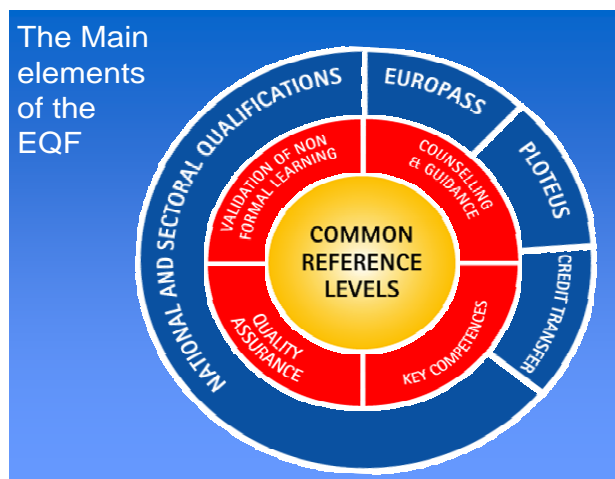
De ontwikkelingen in het Bologna-proces voor het hoger onderwijs zijn direct van belang voor het EQF. De reikwijdte van het EQF is breder en omvat het algemeen (secundair en hoger) onderwijs en beroepsonderwijs. Het eerder ontwikkelde 'framework for qualifications of the European Higher Education Area' is geïntegreerd in het EQF (zie ook Annex 3 van het consultatiedocument). Ook de voortgang van kwaliteitsborging en validering van non formeel en informeel leren in het hoger onderwijs ondersteunen de ontwikkeling van het wederzijdse vertrouwen en vormen onderdeel van de gemeenschappelijke kaders van het EQF.

Onder het Britse voorzitterschap van de Europese Unie heeft Eurocommissaris Figèl het voorstel voor het EQF gepresenteerd en het startschot gegeven voor een Europese consultatie. Hiervoor heeft de Europese Commissie een consultatiedocument opgesteld, dat bij deze brief is gevoegd.

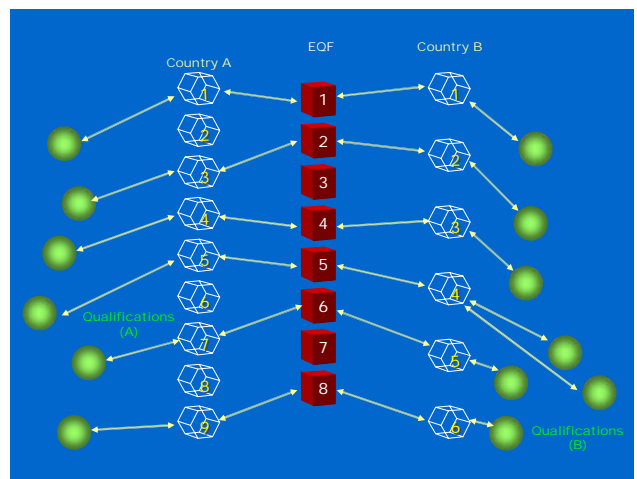
De noodzaak voor de ontwikkeling van een raamwerk voor een leven lang leren wordt door de Europese Raad van ministers breed gedragen. In dit voorgestelde raamwerk staan competenties of leerresultaten centraal, ongeacht hoe en waar het individu deze heeft aangeleerd. Het doel is om de uitwisseling en vergelijking van kwalificaties van individuele burgers tussen systemen en landen te vergemakkelijken.

Het voorgestelde Europees kwalificatieraamwerk bestaat uit drie elementen (zie figuur 1):

- *Acht referentieniveaus met descriptoren:*
Per niveau worden aan de hand van drie 'descriptoren' (kennis, vaardigheden en professionele/persoonlijke competenties) de leerresultaten beschreven.
- *Gemeenschappelijke procedures en principes³:*
Al eerder ontwikkelde "Common European Principles" op het gebied van kwaliteitsborging en erkenning van informeel en non formeel leren dragen bij aan het gemeenschappelijke begrippenkader en ondersteunen het wederzijdse vertrouwen. In Bologna-kader zijn standaarden en handleidingen voor kwaliteitszorg aangenomen.
- *Ondersteunende documenten voor de individuele burger:*
Om mobiliteit van het individu te vergemakkelijken zijn (of worden) instrumenten ontwikkeld zoals de vernieuwde Europass, het Europees systeem voor credit transfer in beroepsonderwijs en de Ploteus-website met leermogelijkheden in heel Europa.

Figuur 1

Figuur 2

Het EQF beoogt tevens een brugfunctie te slaan tussen de verschillende kwalificatieniveaus van de lidstaten. Dit wordt geïllustreerd in figuur 2.

³ Gerelateerde documenten:

- Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (European Association for Quality Assurance in Higher Education).
- A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area (Bologna Working Group on Qualifications Frameworks).
- Quality Assurance in VET. Building sustainable European cooperation (European Commission).
- Common European principles on Validation of Non-formal and informal learning (European Commission)
- Common European principles on Quality Assurance (European Commission)

3. Uitnodiging voor informatiebijeenkomsten

Wilt u meer informatie over het Europees kwalificatieraamwerk en de achtergronden? Wilt u meer horen over de relatie met de ontwikkelingen in het hoger onderwijs? Wilt u voorbeelden horen van (mogelijke) toepassingen van dit raamwerk of daar met collega's van diverse achtergronden over doorpraten? Kom dan naar één van de informatiebijeenkomsten. Deze zullen worden gehouden op donderdag 6 oktober 2005 van 14.00 uur tot 17.00 uur in Hotel Van der Valk te Zwolle en op maandag 17 oktober 2005 van 14.00 uur tot 17.00 uur in Vergadercentrum La Gare te 's-Hertogenbosch.

Hoogachtend,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)

Bijlagen:

- consultatiedocument van de Europese Commissie
- verzendlijst betrokken organisaties
- aanmeldingsformulier informatiebijeenkomst